

פברואר 2017

נייר עמדה בנושא: מרחב מוגן לנוער טרנסג'נדר במערכת החינוך

מוגש מטעם ארגון "מעברים - שינוי בר קיימא לקהילה הטרנסית"

רקע:

- כ-0.58% מהאוכלוסייה הם אנשים טרנסג'נדרים - כ-47,000 איש בישראל¹.
- על פי מחקרים בארץ עולה כי **נוער טרנסג'נדר סובל מהדרה במערכת החינוך**.
- בריונות:** כ-70% סובלים מהערות פוגעניות על רקע מגדרי מצד תלמידים אחרים, וב-24% מהמקרים המורים מתעלמים מפגיעה מצד תלמידים אחרים².
- הפרדה מגדרית:** ישנה הפרדה מגדרית בשירותים ומלתחות, בשיעורי ספורט, בקוד לבוש ובלינה ובמרבית המקרים התלמידים מופרדים לפי המין המולד³. הפרדה כזו מבטאת **ביטול מוחלט של הזהות המגדרית של הנער/ה**, ומעבירה לשאר התלמידים מסר לפיו אין צורך כלל לכבד אותה. מסר זה מעודד בריונות על רקע מגדרי.
- חוסר ידע:** לעיתים קרובות הצוות החינוכי חסר ידע בהתמודדות עם השינוי המגדרי, וכך הוא חסר יכולת לתמוך בתהליך האישי של הנער/ה ולעזור לשאר התלמידים להתמודד עם השינוי המגדרי. לאור זאת, נוער טרנסג'נדר סובל לעיתים קרובות ממצוקה נפשית. כ-41% מהאנשים הטרנסג'נדרים ניסו להתאבד לפחות פעם אחת, ומחקרים מראים כי **שיעור ניסיונות ההתאבדות עולה כתוצאה מיחס לא הולם בבית הספר**⁴.

המלצות:

- מרחב מוגן לנוער טרנסג'נדר **חייב לכבד את הזהות המגדרית של הנער/ה**, ולכן יש להימנע מהפרדה מגדרית לפי המין המולד. בנוסף, אם המערכת תהווה דוגמה מקבלת, תופחת מידת הבריונות. מכאן שיש לאפשר לתלמידים טרנסג'נדרים במסגרת תקנות מתאימות:
- להשתמש בשירותים לפי בחירתם או בשירותים שאינם ממוגדרים כדוגמת שירותי המורים.
  - להשתתף בשיעורי ספורט לפי בחירתם או לקבל פטור משיעורי ספורט.
  - להיות כפופים לקוד לבוש לפי בחירתם.
  - ללון בחדרים לפי בחירתם או בחדר נפרד.
- חשוב לציין כי **אין מניעה חוקית מלממש את הללו**, ואף בית המשפט העליון קבע כי "עצם אי ההכרה בזהות המגדרית של הפרט, כפי שהוא רואה אותה, היא פגיעה בזכות לשוויון"⁵.
- כמו כן, אנו ממליצים לבצע הדרכות לצוותי בתי הספר בנוגע לזהות טרנסג'נדרית. נשמח לסייע בבניית והעברת הדרכות אלה.
- חשוב לציין שכדי **לסייע לצוות ולתלמידים להתמודד עם השינוי המגדרי** ניתן לפנות לתחום להט"ב בשפ"י (השירות הפסיכולוגי הייעוצי של משרד החינוך). יש לדאוג שבתי הספר יהיו מודעים לאפשרות הזו ולעודד אותם לפנות אליה.

¹How Many Adults Identify as Transgender in the United-States (2016)

²סקר החינוך של מעברים (2016)

³סקר החינוך של מעברים (2016)

⁴Injustice at Every Turn: A Report of the National Transgender Discrimination Survey (2011)

⁵ 5833/12 פלוגית נ' מדינת ישראל (פסק דין מיום 12.9.2013), פסקה 5 לפסק דינו של השופט ג'ובראן